

Stichting Beter Zeist

Secretariaat:
Griffensteijnseplein 22
3703 BG Zeist
T: 06-46082657
KvKnr.:30250364
NL98 INGB 0005 8035 12
E: beterzeist@gmail.com
W: www.beterzeist.nl

Reactie op Hoofdlijnenakkoord 2018-2022

1 Algemeen

De coalitiepartners hebben vrij snel een akkoord voor 2018-2022 op hoofdlijnen gesloten. Uitgaande van 10 maatschappelijke opgaven, waarvan 9 inhoudelijke, worden 87 ambities geformuleerd, voorwaar geen kleinigheid. Stichting Beter Zeist heeft de opgaven en ambities vergeleken met op 14 juni 2017 door het platform gepubliceerde suggesties voor partijprogramma's en het coalitieakkoord. En idem met de antwoorden van de politieke partijen in de Kieswijzer van 13 februari.

Het is verheugend dat het hoofdlijnenakkoord wordt besproken in de raad en met de inwoners. Het wordt dan nader ingevuld en (door de raad) vastgesteld als inwonersakkoord. Dat laatste kan natuurlijk alleen het geval zijn als de inwoners ermee instemmen. Het is een belangrijke stap om zowel de gehele raad als de inwoners te betrekken bij de uitwerking van het akkoord. Voor de maatschappelijke organisaties is het dan ook van belang goed te kijken naar de inhoud ervan en de nog te bepalen procedure om te komen tot een inwonersakkoord.

2 Maatschappelijke opgaven en ambities in het hoofdlijnenakkoord

Deze hebben achtereenvolgens betrekking op de volgende onderwerpen:

- 1 Bestuur (gemeentelijke organisatie, werkwijze en dienstverlening, gemeenteraad)
- 2 Vitale gemeenschappen (buurten, dorpen, organisaties, vrijwilligers, activiteiten)
- 3 Zorg (zorgbehoevenden, mantelzorg, professionele zorg en afstemming)
- 4 Wonen en bouwen (evenwicht vraag en aanbod, kwaliteit en duurzaamheid)
- 5 Veiligheid (aankamp criminaliteit, geweld en overlast, preventie en hulpmiddelen)
- 6 Mobiliteit (GVVP, duurzaamheid en kwaliteit, gelijkwaardigheid vervoersmiddelen, positie fietsers en breed gedragen oplossingen)
- 7 Meedoen (scholing, arbeid, inkomen en vrije tijd)
- 8 Klimaat (milieu, duurzaamheid en natuur)
- 9 Economie (bedrijvigheid en voorwaarden)
- 10 Financieel beleid (lastenbeperking en optimalisering maatschappelijke effecten)

Overige maatschappelijke opgaven

Wanneer deze onderwerpen worden vergeleken met de hoofdcategorieën van het gemeentebestuur en met de kieswijzer dan valt het volgende op. De volgende onderwerpen krijgen niet apart aandacht of vallen soms deels onder een ander onderwerp:

- Algemeen beleid: beleidsvisies (omgevingsvisie), beleidsprocessen en uitvoering;
- Inwonerrelaties en maatschappelijke initiatieven;
- Cultuurhistorie, natuur, landschap en groen;

- Sport en recreatie;
- Kunst en cultuur.

Zie verder bijlage 1: Overige maatschappelijke opgaven. Daarin staat in hoeverre de overige opgaven zijn verwerkt in de Hoofdpijnenakkoord.

Betekent dat ten aanzien van deze onderwerpen er vooral sprake is van doorlopend beleid en zo ja welk? Of liggen hier nog wel kansen voor aangepast of nieuw beleid tijdens de komende periode? Duidelijkheid hierover per onderwerp is wel van belang. Tenslotte gaat het om bestaande aandachtsvelden van het gemeentelijk beleid.

Onderbouwing en prioritering van de opgaven

In algemene zin onderschrijft Stichting Beter Zeist veel keuzen van het hoofdpijnenakkoord. Dat geldt ook voor de nadruk van het betrekken van burgers bij de beleidsvorming. Maar bij de onderbouwing van de opgaven economie, wonen en mobiliteit zet zij vraagtekens. In de structuurvisie Zeist 2020 wordt ingezet op kwaliteit in plaats van kwantiteit en niet primair op economische groei. In dit akkoord wordt economische groei met haar gevolgen voor bouwen en verkeer in feite als een gegeven, een soort autonoom natuurverschijnsel, opgevoerd waaraan de bevolking noodgedwongen zal moeten toegeven.

Dat is een aanname die in algemene zin niet wordt onderschreven door veel Zeistenaren. In enquêtes en peilingen zowel in Zeist als in de provincie blijkt dat de huidige bevolking helemaal niet zit te wachten op verdichting en hoogbouw ten koste van het bestaande groen/natuur, ruimte, recreatie en op meer verkeer. Onlangs nog liet de enquête in het kader van de provinciale omgevingsvisie zien dat meer dan 63,8 % van de vele respondenten natuur als verreweg het belangrijkste punt zien om te wonen, werken en leven in de provincie. Daarna worden genoemd duurzaamheid (35,1%) en leefbaarheid (24,3%).

De overheden daarentegen zien groei, verdichting, hoogbouw als noodzakelijk voor de gewenste economische ontwikkeling. Dat standpunt gaat echter niet alleen ten koste van de huidige kwaliteiten van de woon- en leefomgeving, maar ook ten koste van werkgelegenheid in andere, meer perifere regio's.

In feite gaat het om een keuzeprocess: wat willen we met Zeist en de dorpen? Willen we als Zeist de trek naar de randstad ook faciliteren? Want de bevolkingsgroei komt door instroom van buiten en niet door interne groei. En als die trek naar de randstad toch blijft doorgaan, moet Zeist daaraan dan meedoen of wil de gemeente toch een parel blijven van de provincie? Wij missen node deze afweging in het akkoord, ook naar de gevolgen ervan. Dit heeft niets te maken met weerstand tegen een noodzakelijke verandering, maar met de beoordeling van de wenselijkheid van de verandering.

Economische groei samen met het behoud van natuur, landschap en groene ruimte is een vrijwel onmogelijke opgave. Is er daarom zo weinig aandacht voor dit onderwerp in het akkoord? Cultuur(historie), groen, recreatie worden in het akkoord vooral gezien als ondersteunende kwaliteiten voor de economie. Ook al zouden die alleen een dergelijke functie hebben, wat wij betwisten, dan vervalt de ondersteuning van de economie bij het verdwijnen van die kwaliteiten. Dan slacht Zeist - ook economisch gezien - de kip die de gouden eieren legt en zullen de bewoners daar dan later spijt van krijgen en de bezoekers weinig van waarde meer vinden. Het terugkrijgen van eenmaal verdwenen ruimte en natuur blijkt in de praktijk een weerbarstige kwestie.

Formulering van de ambities

De opgenomen ambities zijn nogal verschillend qua mate van concreetheid. Een aantal is vrij algemeen geformuleerd, andere zijn concreter en enkele zijn nog niet concreet genoeg om te begrijpen wat ermee wordt bedoeld. Bij sommige is het de vraag wat de verantwoordelijkheid van de gemeente is, bij andere is onduidelijk wat de onderbouwing van een opgave is. Dit alles vergt nog een verdere onderbouwing en operationalisering. Ook een vorm van prioritering is van belang omdat niet alles tegelijk kan. Een en ander kan worden bereikt tijdens het proces om te komen tot een inwoners/raadsakkoord.

Inwonersakkoord

Bij het opstellen van het inwonersakkoord kan ook gebruik worden gemaakt van de vergelijking van de punten van de *Kieswijzer* (met standpunten politieke partijen) en die van het Hoofdlijnenakkoord. Daaruit valt af te leiden met welke punten (voldoende) rekening is gehouden en met welke niet.

Bijlage 1: Overige maatschappelijke opgaven

- *Algemeen beleid*: beleidsvisies, beleidsprocessen en uitvoering.
Wat het beleid betreft wordt het financieel beleid genoemd (ad 10) en in het kader van een op te stellen inwonersakkoord staat nog het volgende onder bestuur, eerste alinea: “Het proces hiervoor is delicaat en vereist een helder proces met duidelijke kaders waarbinnen input van de inwoners wordt gevraagd. Ook moet vooraf duidelijk zijn wat er met de opgehaalde input gebeurt en hoe hierover teruggekoppeld zal worden.”
De nieuwe omgevingswet wordt gekarakteriseerd als “een van de grootste wettelijke veranderingen die de komende jaren gaat spelen”, (inleiding op pagina 3, 5^e alinea). *Dit krijgt echter geen vervolg in de maatschappelijke opgaven en ambities op het gebied van de invoering.*
- *Burgerrelaties en burgerinitiatieven*.
Inwoners/bewoners: de relaties daarmee komen vooral aan de orde onder bestuur (ad 1), vitale gemeenschappen (ad 2), zorg (ad 3) en mobiliteit (ad 6), maar bijvoorbeeld niet bij wonen (ad 4).
Maatschappelijke initiatieven: deze zijn terug te vinden als ambities onder aansluiting op gezamenlijke initiatieven bij veiligheid (ad 5) en bij financiën (ad 10).
- *Cultuurhistorie, natuur, landschap en groen*.
Cultuurhistorie wordt alleen genoemd als gegeven in de eerste alinea van de inleiding. Er worden geen ambities genoemd. *Landschap* komt niet voor in het akkoord.
Natuur en groen wordt als laatste ambitie genoemd onder klimaat (ad 8): “We borgen het groene karakter van Zeist (natuur, bomen, groenstructuur, buitengebied) en versterken de biodiversiteit”. Verder wordt onder Vitale gemeenschappen (ad 2) gezegd: “We ondersteunen een breed aanbod op het gebied van recreatie, natuur en cultuur.”
- *Sport en recreatie*.
Sport. Onder Vitale gemeenschappen (ad 2) staat: “In Zeist investeren we in een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod van sportvoorzieningen. Verder wordt sport gezien als voorziening die past bij een goed werkklimaat (ad 9 Economie,

onderdeel van een na laatste ambitie). Sport is een portefeuille van wethouder Sander Jansen.

Recreatie. Dit komt alleen voor onder Vitale gemeenschappen (ad 2): “het ondersteunen van een breed aanbod op het gebied van recreatie.” Onder welke wethouder het punt valt is niet duidelijk.

- *Kunst en cultuur.*
Kunst. Dit onderwerp wordt alleen genoemd in de portefeuille van wethouder Marcel Fluitman.
- *Cultuur.* Dit thema wordt genoemd als voorziening die past bij een goed werkklimaat (ad 9 Economie, onderdeel van een na laatste ambitie). Onder Vitale gemeenschappen (ad 2) wordt verder gesproken over samenwerking onderling en met andere domeinen.